

Lasten ja nuorten tukiperhehoidon sekä perhehoidon toimintaohjeen v. 2026 hyväksyminen

Pevamltk 24.11.2025 § 115
6075/05.09.00/2025

Valmistelija(t)	Lastensuojelun ympärisvurokautisten palveluiden päällikkö Maarit Jomppanen, p. 040 580 5210, maarit.jomppanen@pshyvinvointialue.fi Lastensuojelun palveluysikköjohtaja Katja Rautiainen, p. 044 740 1688, katja.rautiainen@pshyvinvointialue.fi
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää hyväksyä liitteen mukaiset lasten ja nuorten perhehoidon sekä lasten ja nuorten tukiperhehoidon toimintaohjeet sovellettavaksi 1.1.2026 alkaen.
Ennakkovaikutusten arviointi	Toimintaohjeen päivittämisellä varmistetaan ohjeen ajantasaisuus ja perhehoidon ja tukiperhehoidon ohjeiden eriyttämisellä sujuvoitetaan toimintaa palveluiden järjestämisessä ja parannetaan ohjeiden hallintaa.
Toimivallan peruste	Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 10
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan liitteenä: - Lasten ja nuorten perhehoidon toimintaohje 1.1.2026 lähtien - Lasten ja nuorten tukiperhehoidon toimintaohje 1.1.2026 lähtien
Valmistelu	Perhehoito on sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä hyvinvointialueen on huolehdittava lastensuojelulain 49 §:n ja 14 §:n mukaan. Perhehoidon järjestämistä määrittää perhehoitolaki (263/2015). Asiakaskohtaisesti perhehoidon toteuttamisesta sovitaan perhehoitajan ja hyvinvointialueen välisessä toimeksiantosopimuksessa. Tukiperhehoitoa järjestetään sosiaalihuoltolain 28 §:n mukaisena sosiaalipalveluna erityistä tukea tarvitseville lapsille sekä lastensuojelulain 36 §:n mukaisena avohuollon tukitoimena. Lasten ja nuorten perhehoidon järjestämistä Pohjois-Savon

hyvinvointialueella ohjaa lasten ja nuortenperhehoidontoimintaohje ja tukiperhehoidon osalta tukiperhehoidon toimintaohje. Toimintaohjeet 1.1.2025 lähtien on hyväksytty Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnassa 11.11.2024. Toimintaohje on keskeinen osa perhehoitolain toimeenpanoa ja sen soveltamista käytäntöön. Toimintaohje määrittää tukiperhehoidon ja perhehoidon toteuttamisen tavat, yhdenmukaiset toimintakäytännöt ja varmistaa toiminnan suunnitelmallisuutta ja ennakoitavuutta. Toimintaohjeet ovat osa tukiperhehoidon ja perhehoidon laadun varmistusta, ja sen avulla varmistetaan hyvän hoidon toteutuminen.

Perhehoidon toimintaohjeen keskeiset muutokset:

- Teknisluonteiset muutokset: Lasten ja nuorten perhehoidon toimintaohje 2026 sisältää toimintaohjeen ja viranomaisten työohjeen kaltaiset ohjeistukset on irrotettu perhehoidon toimintaohjeesta omaksi erilliseksi toimintaohjeekseen. Perhehoidon toimintaohjeen sisältöä ja rakennetta on pyritty selkiinnyttämään ja tiivistämään. Esimerkiksi sijoitetun lapsen vanhempaan liittyvää sisältöä on tiivistetty. Toisaalta tiettyjä sisältöjä on myös täsmennetty (esim. jälkihuollossa perhehoidossa olevan nuoren vakuutus).
- Sisällölliset muutokset: Perhehoidon toimintamalleja on kehitetty osana Lasten ja nuorten perhehoidon kehittämisprojektia ja kehittämistä on valmisteltu työryhmässä, jossa on ollut mukana lastensuojelun sosiaalityön ja -ohjauksen päällikkö, lastensuojelun ympärivuorokautisten palveluiden päällikkö, lastensuojelun johtavia sosiaalityöntekijöitä sekä Perhehoidon tukiyksikön henkilöstöä. Toimintaohjeeseen on muun muassa lisätty perhehoitajan vastuutyöntekijän nimeäminen Perhehoidon tukiyksikköön ja läpi toimintaohjeen viittauksia perhehoitajan vastuutyöntekijän tehtävään. Lisätty on myös perhehoitajan tuen suunnitelman laatimiseen liittyvää sisältöä (luku 4.1 Tuki perhehoitajalle, 5.2 Yhteistyö, 5.5 Perhehoitajan ja hänen perheensä yksityisyydensuoja ja 10.1 Ennakollinen ja suunnitelmallinen valvonta) sekä Muistilista lapseen kohdistuneen väkivalta-tai hyväksikäyttöepäilyn herätessä (luku 3.3.10 Kriisi- ja väkivallatilanteet). Toimintaohjeeseen on lisätty maininta perhehoitajien täydennyskoulutusvelvoitteesta (esim. lääkehoidon koulutus).
- Lainsäädännön ennakoituina muutoksina toimintaohjeessa on huomioitu seuraavaa: "Mikäli eduskunta hyväksyy hallituksen esitykseen lastensuojelulain/perhehoitolain muuttamisesta, tulee alla oleva kursivoitu teksti voimaan 1.1.2026." Valtion aluehallinnon uudistuksesta mainitaan: "Mikäli eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen valtion aluehallinnon uudistuksesta, uusi Lupa- ja valvontavirasto aloittaa toimintansa vuoden 2026 alussa." (Luku 10.3 Muistutus ja kantelu.)

- Ohjeeseen toteutetuilla muutoksilla ei ole suoraan vaikutusta toimeksiantosopimusten sisältöön.

Tukiperhehoidon ohjeen keskeiset muutokset:

- Toimintaohje on suunnattu tukiperhetoiminnasta kiinnostuneille ja toiminnassa mukana oleville, joten työntekijöille tarkoitetut ohjeet on eriytetty sisäiseen työohjeeseen.
 - Toimintaohjeeseen on lisätty kuvausta ammatillisesta tukiperhetoiminnasta.
 - Tehty rakenteellisia muutoksia sisältöjen suhteen sekä muutettu otsikoita ohjeen selkiyttämiseksi. Muutamia lisäyksiä sisältöön kuten maininta salassapito -ja ilmoitusvelvollisuudesta, yleistä kuvausta tukiperhetoiminnasta sekä ohjeistus tukiperheviikonlopun peruuntumisesta. Verokortin nimi muutettu.
 - Palkkioluokkiin on lisätty vaativan tukiperhepalkkion maininta ammatillisessa tukiperhetoiminnassa
-
- Ohjeeseen toteutetuilla muutoksilla ei ole suoraan vaikutusta voimassaolevien toimeksiantosopimusten sisältöön.